

SCENARIUSZ LEKCJI HISTORII W KLASIE ÓSMEJ

TEMAT: Goniądz– losy społeczności żydowskiej w relacjach świadków

Cele ogólne:

- zapoznanie uczniów ze wspomnieniami świadków
- przedstawienie przebiegu Holocaustu w Goniądzu
- ukazanie sytuacji Żydów w czasie okupacji niemieckiej

Cele operacyjne:

- uczeń umie krótko scharakteryzować zajęcia i zawody Żydów mieszkających w miasteczku
- uczeń zna następujące pojęcia: *getto, wywózki na roboty, holocaust*
- uczeń potrafi opisać sytuację Żydów po wkroczeniu Niemców do miasteczka

Metody:

- praca pod kierunkiem
- pogadanka
- burza mózgów
- projekt gazetki ściennej

Środki dydaktyczne:

- źródła historyczne ze strony Pamięć Ożywiona –wspomnienia świadków (film)
- zdjęcia
- tablica
- przygotowane wydruki n/t Goniądza

Fazy	Przebieg lekcji	Uwagi
przygotowawcza	1. Cz. porządkowo – organizacyjna. - zaprowadzenie ładu, sprawdzenie obecności 2. Kontrola i utrwalenie wiadomości z lekcji poprzedniej. - przypomnienia sytuacji Goniądza po wkroczeniu Niemców (podpalanie zabudowy, terror, wywózki na roboty) Zapisanie tematu lekcji oraz notatki.	5 min
	T: Goniądz– losy społeczności żydowskiej w relacjach świadków	5 min
	1. <i>Sytuacja społeczna Goniądzu u progu II wojny światowej.</i> 2. <i>Czym się zajmowali i gdzie mieszkali Żydzi?</i> 3. <i>Czy w Goniądzu stworzono getto?</i> 4. <i>Kiedy, jak i dokąd wywieziono Żydów z Goniądza?</i>	3 min
	3. Ogniwo wiążące: (pytania do uczniów/pogadanka) <ul style="list-style-type: none"> • czy w waszych domach mówi się lub wspomina o wojnie lub o Żydach? • czy kiedykolwiek słyszeliście o tej społeczności? 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Czy wiecie czym się zajmowali? Gdzie mieszkali? • Czy wiecie co znaczy słowo HOLOCAUST <p>Jeżeli uczniowie nie mają nic do powiedzenia nauczyciel w miarę plastycznie charakteryzuje społeczność żydowską (stanowili nawet do 80% mieszkańców miasteczka, zajmowali się głównie handlem i usługami, mieszkali w centrum, stanowili integralną część społeczeństwa Podstawowe dane o miasteczku: https://www.e-monki.pl/studniarek/go_zydzi.html</p> <p>Na tablicy zapisujemy: - Holocaust - ludobójstwo około 6 milionów europejskich Żydów dokonane w czasie II wojny światowej przez III Rzeszę Niemiecką. - Akcja Reinhardt - realizacja masowego likwidowania całej społeczności żydowskich na białostocczyźnie rozpoczęto 1 listopada 1942 – w ciągu niecałych 3 miesięcy wymordowano niemal wszystkich Żydów żyjących w małych miasteczkach podlaskich w tym Goniądz. https://encyclopedia.ushmm.org/content/pl/article/operation-reinhard-einsatz-reinhard</p>	15 minut
wykonawcza	<p>4. Opracowanie nowego tematu.</p> <p>Praca w grupach – zadaniem uczniów jest odpowiedź na pytania z notatki.</p> <p>Uczniowie bazują na swoich zapiskach z pierwszej lekcji oraz na wydrukowanych notkach o następującej treści:</p> <p>„Sytuacja zmieniła się diametralnie po napaści Niemiec na Związek Sowiecki i wejściu wojsk nowego okupanta do Goniądz. Wtedy to właśnie Żydzi stali się głównym obiektem prześladowań. Zaraz po zaprowadzeniu nowych niemieckich porządków, Żydzi zostali zobowiązani do noszenia żółtej sześcioramiennej gwiazdy przypiętej na piersiach i plecach.</p> <p>Kolejnym krokiem niemieckich władz było zorganizowanie getta, do którego spędzono ludność pochodzenia żydowskiego. Getto usytuowane było w północnej części miasta, wytyczony obszar ogrodzono drutem. Przed wejściem ustawiono posterunki wartownicze. Wprowadzono zakaz wychodzenia Żydów do miasta. Na noc mężczyzn pochodzenia żydowskiego spędzano do magazynu zbożowego znajdującego się obecnie naprzeciwko komisariatu policji. Każdego ranka przydzielano ich do wyznaczonych prac. Najlepszą pracą dla ludności żydowskiej było zatrudnienie u polskich rolników, gdzie mogli przynajmniej najeść się do syta.”</p>	12 min. 2 min.

	Ostatecznie każda z grup ma wypracować swoją wersję wydarzeń.	
kontrolna	<p>5) Rekapitulacja pierwotna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na tablicy wspólnie zapisujemy w punktach przebieg wydarzeń: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wkroczenie Niemców do Goniądza, od początku mordowanie (rozstrzeliwania na cmentarzu) i znęcanie się na Żydach 2. Stworzenie getta, część Żydów pracuje w Osowcu 3. Za pomoc Żydom groziła śmierć czego świadomi byli mieszkańcy Goniądza 4. Spalenie synagogi w Goniądzu 5. Zdewastowanie żydowskiego cmentarza – brukowanie drogi macewami 6. 2 listopada 1942 szczelne otoczenie Goniądza przez SS 7. Zmuszenie okolicznych chłopów do przyjazdu furmankami do Goniądza 8. Zgromadzenie Żydów i odebranie im dobytku 9. Wywiezienie furami do obozu przejściowego w Boguszach 10. Przewiezenie pociągami i wymordowanie Żydów z Goniądza w Auschwitz i Treblince 11. Dobytek po wywiezionych Żydach (dywany, meble itd.) zgromadzono w szkole i systematycznie wyprzedawano <p>Ocena pracy uczniów na lekcji.</p>	10 minut